Patnubay para sa Masiglang Pakikibahagi sa Pagdiriwang ng Banal na Misa

PATNUBAY SA MISA

28 Abril 2019 | Ika-2 Linggo ng Pasko ng Muling Pagkabuhay | Taon K

HESUS, HARI NG AWA

Ang mga Patunay ng Muling Pagkabuhay

Tayo ay nagdiriwang ng Ikawalong Araw ng Muling Pagkabuhay ni Kristo. Napakahirap tanggapin ng katotohanang ito. Sinubukang ipahayag ito ni Pablo sa mga pantas ng Atenas at pangungutya ang kanyang natanggap. "Nang marinig nila ang sinabi ni Pablo tungkol sa muling pagkabuhay, tinuya siya ng ilan ngunit sinabi naman ng iba, 'Ibig namin kayong mapakinggan uli tungkol dito.' At umalis doon si Pablo." (Gawa 17:32-33)

Kaya mahalagang mapatunayang muling nabuhay si Hesus na ipinako at namatay sa krus. Wala talagang nakakita kay Hesus na bumabangon sa libingan. Subalit ang libingan niyang walang laman, ang mga nagkalat na kayong linong ipinambalot sa kanyang katawan, ang pahatid ng mga anghel sa libingan, at ang pagsaksi ng kanyang mga alagad na nakakitang siya'y buhay ay ilan lamang sa mga patunay na ito. Ngunit ang pinakamahalagang patunay ay ang pagsaksi ng mga hindi nakakita kay Hesus na muling nabuhay, subalit nag-alay ng kanilang buhay para sa katotohanang ito.

PASIMULA

Pambungad

(Ipahahayag lamang kung walang awiting nakahanda.)

Kayong mga bagong silang ay maghangad na makamtan ang gatas na espirit'wal na dulot ng Amang banal. Aleluya, s'ya'y awitan!

Pagbati

***P*– Ang pagpapala ng ating Panginoong Hesukristong muling nabuhay, ang pag-ibig ng Diyos Ama, at ang pakikipagkaisa ng Espiritu Santo ay sumainyong lahat!

***B*– At sumaiyo rin!**

Pagsisisi

***P*–** Madalas tayong mag-alinlangan sa iba. Pati na ang Diyos ay ating pinag-aalinlanganan. Para sa ating kakulangan ng pananampalataya kay Kristong muling nabuhay ay humingi tayo ng tawad. *(Manahimik sandali.)*

***P*–** Para sa aming kakulangan ng pananampalataya sa katotohanan ng iyong muling pagkabuhay, Panginoon, kaawaan mo kami!

***B*– Panginoon, kaawaan mo kami!**

***P*–** Para sa aming kakulangan ng pag-asa sa ligaya at kaligtasang dulot ng iyong muling pagkabuhay, Kristo, kaawaan mo kami!

***B*– Kristo, kaawaan mo kami!**

***P*–** Para sa aming kakulangan ng pagmamahal sa iyo, na siyang nagbuwis ng buhay dahil sa pag-ibig sa amin, Panginoon, kaawaan mo kami!

***B*– Panginoon, kaawaan mo kami!**

***P*–** Kaawaan tayo ng makapangyarihang Diyos, patawarin tayo sa ating mga kasalanan, at dalhin tayo sa buhay na walang hanggan.

***B*– Amen!**

Papuri

***B*–** Papuri sa Diyos sa kaitaasan at sa lupa'y kapayapaan sa mga taong kinalulugdan niya. Pinupuri ka namin, dinarangal ka namin, sinasamba ka namin, ipinagbubunyi ka namin, pinasasalamatan ka namin dahil sa dakila mong angking kapurihan. Panginoong Diyos, Hari ng langit, Diyos Amang makapangyarihan sa lahat.

Panginoong Hesukristo, Bugtong na Anak, Panginoong Diyos, Kordero ng Diyos, Anak ng Ama. Ikaw na nag-aalis ng mga kasalanan ng sanlibutan, maawa ka sa amin. Ikaw na nag-aalis ng mga kasalanan ng sanlibutan, tanggapin mo ang aming kahilingan. Ikaw na naluluklok sa kanan ng Ama, maawa ka sa amin. Sapagkat ikaw lamang ang banal, ikaw lamang ang Panginoon, ikaw lamang, O Hesukristo, ang Kataas-taasan, kasama ng Espiritu Santo sa kadakilaan ng Diyos Ama. Amen!

Panalanging Pambungad

P– Ama naming makapangyarihan, sa pagdiriwang naming ito ng Pasko ng Pagkabuhay ng Anak mo, pinag-alab mo ang pananalig namin sa iyo. Ang kagandahang-loob mo sa amin ay lalo mo pang pag-ibayuhin upang maisaloob na mabuti ng lahat ang kadalisayang dulot ng binyag, ang Espiritung bigay mo sa iyong mga anak, ang Dugong dumanak upang kami'y maligtas sa pamamagitan ni Hesukristo kasama ng Espiritu Santo magpasawalang hanggan.

B –**Amen!**

PAGPAPAHAYAG NG SALITA NG DIYOS

Unang Pagbasa *Gw 5:12-16*

Ang pagpapatunay ng mga unang Kristiyanong muling binuhay si Hesus ng Diyos ay nasa pagpapagaling ng mga maysakit. Ang sabi nga ng Panginoong Hesus ay higit pa raw sa kanyang mga nagawa ang magagawa ng kanyang mga alagad. Kaya nga anino lamang ni Pedro ay nakapagpapagaling na.

L –Pagpapahayag mula sa mga Gawa ng mga Apostol

Maraming kababalaghang ginawa ang mga apostol, na pawang nasaksihan ng mga tao. Nagtitipun-tipon sa Portiko ni Solomon ang lahat ng sumasampalataya.

Hindi nangahas na makisama sa kanila ang mga di-sumasampalataya, gayunma'y puring-puri sila ng mga tao. Subalit parami nang parami ang lalaki at babaing nananalig sa Panginoon.

Dinala sa mga lansangan ang mga maysakit at inilagay sa mga papag at mga higaan, upang pagdaan ni Pedro ay matamaan ng kanyang anino ang ilan man lamang sa kanila. At dumating din ang maraming taong buhat sa mga bayang kanugnog ng Jerusalem, dala ang kanilang mga maysakit at mga pinahihirapan ng masasamang espiritu; at silang lahat ay pinagaling.

Ang Salita ng Diyos!

B – **Salamat sa Diyos!**

Salmong Tugunan *Awit 117*

B –***Butihing Poo'y purihin, pag-ibig n'ya'y walang maliw!***

R. M. Velez

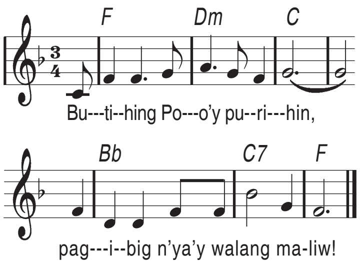

* **Ang taga-Israel, bayaang sabihi't kanilang ihayag, "Ang pag-ibig ng Diyos ay hindi kukupas." Mga saserdote ng Diyos na Panginoon, bayaang magsaysay: "Ang pag-ibig ng Diyos, walang katapusan." Lahat ng may takot sa Panginoong Diyos, dapat magpahayag, "Ang pag-ibig niya'y hindi magwawakas."** ***B.***

* **Ang batong natakwil ng nangagtatayo ng tirahang-bahay, sa lahat ng bato'y higit na mahusay. Ang lahat ng ito ang nagpamalas ay ang Panginoong Diyos, kung iyong mamasdan ay kalugud-lugod. O kahanga-hanga ang araw na itong ang Diyos ang nagbigay, tayo ay magalak, ating ipagdiwang!** ***B.***

* **Kami ay iligtas, tubusin mo, Poon, kami ay iligtas, at pagtagumpayin sa layuni't hangad. Ang pumaparito sa ngalan ng Poon ay pagpapalain; magmula sa templo, mga pagpapala'y kanyang tatanggapin! Ang Panginoon ang D'yos, pagkabuti niya sa mga hinirang.** ***B.***

Ikalawang Pagbasa *Pah 1:9-11a.12-13.17-19*

Ang pakay ng Aklat ng Pahayag ay ang palakasin ang loob ng mga Kristiyanong nasusuong sa mga pagsubok at pag-uusig. Si Hesus na namatay ngunit ngayo'y buhay na buhay ang siyang magpapalakas ng kanilang loob. Sa kaniya iginawad ng Diyos ang lahat ng kapangyarihan. Ginawa siyang Alpha *o Simula at* Omega *o Wakas ng lahat ng bagay.*

L –Pagpapahayag mula sa Aklat ng Pahayag

Ako'y si Juan, ang inyong kapatid na kasama ninyo sa paghihirap, paghahari, at pagtitiis, dahil sa pakikipag-isa kay Hesus. Itinapon ako sa pulo ng Patmos sapagkat ipinangaral ko ang salita ng Diyos at ang katotohanang inihayag ni Hesus. Noo'y araw ng Panginoon. Kinasihan ako ng Espiritu, at narinig ko mula sa aking likuran ang isang malakas na tinig na parang tunog ng trompeta. Ang sabi: "Isulat mo ang iyong nakikita."

Lumingon ako upang tingnan ang nagsasalita, at nakakita ako ng pitong ilawang ginto. Nakatayo sa gitna ng mga ito ang isang animo'y lalaki, nakadamit nang abut-sakong, at may pamigkis na ginto sa kanyang dibdib.

Pagkakita ko sa kanya, para akong patay na nalugmok sa paanan niya. Ngunit ipinatong niya sa akin ang kanyang kanang kamay, at sinabi: "Huwag kang matakot! Ako ang Simula at ang Wakas, at ang Nabubuhay! Namatay ako ngunit masdan mo, ako'y buhay ngayon at mananatiling buhay magpakailanman. Nasa ilalim ng kapangyarihan ko ang kamatayan at ang daigdig ng mga patay.

Kaya't isulat mo ang iyong nakikita, ang nangyayari ngayon at ang mangyayari pa."

Ang Salita ng Diyos!

B –**Salamat sa Diyos!**

Aleluya *Jn 20:29*

B –**Aleluya! Aleluya!**
Mapalad at maligaya ang sumasampalataya sa di nakita ng mata.
Aleluya! Aleluya!

Mabuting Balita *Jn 20:19-31*

Ang siping ito sa Ebanghelyo ni Juan ay naglalahad ng unang dalawang pagpapakita ni Hesus na muling nabuhay sa kanyang mga alagad. Si Tomas ay wala noong una, ngunit napaniwala rin siya ni Hesus sa kanyang ikalawang pagpapakita. Ang pagaalinlangan ni Tomas ay tumulong upang lalong tumibay ang mga patunay na muling nabuhay ang Panginoon.

P –Ang Mabuting Balita ng Panginoon ayon kay San Juan

B – **Papuri sa iyo, Panginoon!**

Kinagabihan ng Linggo ding iyon, ang mga alagad ay nagkakatipon. Nakapinid ang mga pinto ng bahay na kanilang pinagtitipunan dahil sa takot nila sa mga Judio. Dumating si Hesus at tumayo sa gitna nila. "Sumainyo ang kapayapaan!" sabi niya. Pagkasabi nito, ipinakita niya ang kanyang mga kamay at ang kanyang tagiliran. Tuwang-tuwa ang mga alagad nang makita ang Panginoon. Sinabi na naman ni Hesus, "Sumainyo ang kapayapaan! Kung paanong sinugo ako ng Ama, gayon din naman, sinusugo ko kayo." Pagka-

tapos, sila'y hiningahan niya at sinabi, "Tanggapin ninyo ang Espiritu Santo. Ang patawarin ninyo sa kanilang mga kasalanan ay pinatawad na nga; ang hindi ninyo patawarin ay hindi nga pinatawad."

Ngunit si Tomas na tinaguriang Kambal, isa sa Labindalawa, ay wala roon nang dumating si Hesus.

Kaya't sinabi sa kanya ng ibang alagad, "Nakita namin ang Panginoon!" Sumagot si Tomas, "Hindi ako maniniwala hangga't di ko nakikita ang butas ng mga pako sa kanyang mga kamay, at naisusuot dito ang aking daliri, at hangga't hindi ko naipapasok ang aking kamay sa kanyang tagiliran."

Makalipas ang walong araw, muling nagkatipon sa loob ng bahay ang mga alagad; kasama nila si Tomas. Nakapinid ang mga pinto, ngunit pumasok si Hesus at tumayo sa gitna nila. Sinabi niya, "Sumainyo ang kapayapaan!" Saka sinabi kay Tomas, "Tingnan mo ang aking mga kamay at ilapit dito ang iyong daliri. Ipasok mo ang iyong kamay sa aking tagiliran. Huwag ka nang mag-alinlangan, maniwala ka na." Sumagot si Tomas, "Panginoon ko at Diyos ko!" Sinabi sa kanya ni Hesus, "Naniniwala ka na ba sapagkat nakita mo ako? Mapapalad ang mga naniniwala kahit hindi nila ako nakita."

Marami pang kababalaghang ginawa si Hesus na nasaksihan ng mga alagad, ngunit hindi natatala sa aklat na ito. Ang mga natala rito'y sinulat upang sumampalataya kayong si Hesus ang Mesiyas, ang Anak ng Diyos, at sa gayo'y magkaroon kayo ng buhay sa pamamagitan niya.

Ang Mabuting Balita ng Panginoon!

B – **Pinupuri ka namin, Panginoong Hesukristo!**

Homiliya

Sumasampalataya

B – Sumasampalataya ako sa Diyos Amang makapangyarihan sa lahat, na may gawa ng langit at lupa.

Sumasampalataya ako kay Hesukristo, iisang Anak ng Diyos, Panginoon nating lahat. Nagkatawang-tao siya lalang ng Espiritu Santo, ipinanganak ni Santa Mariang Birhen. Pinagpakasakit ni Poncio Pilato, ipinako sa krus, namatay, inilibing. Nanaog sa kinaroroonan ng mga yumao. Nang may ikatlong araw nabuhay na mag-uli. Umakyat sa langit. Naluluklok sa kanan ng Diyos Amang makapangyarihan sa lahat. Doon magmumulang paririto at huhukom sa nangabubuhay at nangamatay na tao.

Sumasampalataya naman ako sa Diyos Espiritu Santo, sa banal na Simbahang Katolika, sa kasamahan ng mga banal, sa kapatawaran ng mga kasalanan, sa pagkabuhay na muli ng nangamatay na tao at sa buhay na walang hanggan. Amen!

Panalangin ng Bayan

P – Hingin natin sa Diyos na lumakas ang ating pananalig sa muling pagkabuhay ni Kristo, kahit hindi tayo biniyayaang siya'y makita ng ating mga mata. Ang ating sasambitin ay:

B – **Amang mapagpala, palakasin Mo ang aming pananampalataya!**

* Para sa mga namumuno sa Simbahan, upang lumakas ang kanilang pananalig sa Muling Pagkabuhay ni Kristo at maikalat ang katotohanang ito sa lahat ng sulok ng daigdig, manalangin tayo sa Panginoon. ***B.***

* Para sa lahat ng mga kabataan ng ating bayan, upang sa taong ito ng mga kabataan ay tumibay ang kanilang pananalig sa Muling Pagkabuhay ng Manunubos at nang maging mga tunay na saksi sila sa sayang dulot ni Hesus, manalangin tayo sa Panginoon. ***B.***

* Para sa mga namumuno sa ating bansa, upang makita nila sa Muling Pagkabuhay ni Kristo ang pag-asang kailangan nilang ikalat sa ating mga kababayan, manalangin tayo sa Panginoon. ***B.***

* Para sa mga taong nababalot ng lungkot at kawalan ng pag-asa sa buhay, upang sila ay pasiglahin ng kanilang pananalig kay Kristong muling nabuhay, manalangin tayo sa Panginoon. ***B.***

* Para sa ating lahat na nagkakatipon sa masayang pagdiriwang na ito, upang maging tunay tayong saksi sa Muling Pagkabuhay at mapalakas ang loob ng mga natatalo ng lungkot at mga pagsubok sa buhay, manalangin tayo sa Panginoon. ***B.***

* Tahimik nating ipanalangin ang mga sarili nating kahilingan. *(Tumigil sandali.)*

Manalangin tayo! ***B.***

P – Ama naming muling bumuhay kay Hesukristo mula sa kamatayan, isugo Mo sa amin ang Espiritu Santo upang lumakas ang aming pananampalataya sa kanyang Muling Pagkabuhay at nang maipalaganap namin ang sayang dala ng Iyong Anak na si Hesukristong aming Panginoon.

B – **Amen!**

PAGDIRIWANG NG HULING HAPUNAN

P – Manalangin kayo . . .

B – **Tanggapin nawa ng Panginoon itong paghahain sa iyong mga kamay sa kapurihan niya at karangalan, sa ating kapakinabangan at sa buong Sambayanan niyang banal.**

Panalangin ukol sa mga Alay

P – Ama naming Lumikha, tunghayan mo ang mga alay ng iyong sambayanan upang ang iyong binigyan ng bagong buhay sa pagsampalataya sa iyong ngalan at pagkadalisay noong sila'y binyagan ay makapakinabang sa ligayang walang katapusan sa pamamagitan ni Hesukristo kasama ng Espiritu Santo magpasawalang hanggan.

B – **Amen!**

Prepasyo I

P – Ama naming makapangyarihan, tunay ngang marapat na ikaw ay aming pasalamatan lalo ngayong ipinagdiriwang ang paghahain ng Mesiyas, ang maamong tupa na tumubos sa aming lahat.

Ang iyong anak na minamahal ay naghain ng sarili niyang buhay. Siya ang tupang maamong umako sa kaparusahan upang mapatawad ang kasalanan ng sanlibutan. Sa pagkamatay niya sa banal na krus, ang kamatayan namin ay kanyang nilupig. Sa pagkabuhay niya bilang Manunubos, pag-asa't pagkabuhay ay aming nakamit.

Kaya kaisa ng mga anghel na nagsisiawit ng papuri sa iyo nang walang humpay sa kalangitan,

kami'y nagbubunyi sa iyong kadakilaan:
B –Santo, santo, santo . . .

Pagbubunyi

B – Sa krus mo't pagkabuhay kami'y natubos mong tunay, Poong Hesus naming mahal, iligtas mo kaming tanan ngayon at magpakailanman.

PAKIKINABANG

B – Ama namin . . .
P – Hinihiling namin . . .
B – Sapagkat iyo ang kaharian at ang kapangyarihan at ang kapurihan magpakailanman! Amen!

Paanyaya sa Kapayapaan

Paghahati-hati sa Tinapay

B – Kordero ng Diyos . . .

Paanyaya sa Pakikinabang

P – Ito ang Kordero ng Diyos na nag-aalis ng mga kasalanan ng sanlibutan. Mapalad ang mga inaanyayahan sa kanyang piging.
B –Panginoon, hindi ako karapat-dapat na magpatuloy sa iyo ngunit sa isang salita mo lamang ay gagaling na ako.

Antipona ng Pakikinabang

(Ipahahayag lamang kung walang awiting nakahanda.)

Ako ay iyong hawakan sa sugat sa aking kamay, sa paa kong pinakuan. Aleluya, panaligan nang di nag-aalinlangan.

Panalangin Pagkapakinabang

P – Ama naming mapagmahal, ipagkaloob mong ang aming pakikinabang sa banal na piging ng Pasko ng Pagkabuhay ay patuloy na umiral sa aming kalooban sa pamamagitan ni Hesukristo kasama ng Espiritu Santo magpasawalang hanggan.
B –Amen!

PAGWAWAKAS

P –Sumainyo ang Panginoon.
B –At sumaiyo rin!
P –Pagpalain nawa kayo ng makapangyarihang Diyos: Ama, Anak, at Espiritu Santo.
B –Amen!
P –Humayo kayo sa kapayapaan upang magpatotoo sa Muling Pagkabuhay ng Panginoon. Aleluya! Aleluya!
B –Salamat sa Diyos! Aleluya! Aleluya!

Munting Katesismong Pangkuwaresma sa Taon ng mga Kabataan

(P. René T. Lagaya, SDB)

ANG MGA PATUNAY NG MULING PAGKABUHAY NI KRISTO

Panimula: Ang isang dalagang nililigawan ay naghahanap ng mga patunay na dalisay nga ang pagmamahal ng lalaking nanliligaw sa kaniya. Naghahanap siya ng kung ano-anong mga tanda. Ano na ba ang mga tandang hinanap mo sa mga nanliligaw sa iyo?

Pagpapalalim: Ang tunay na patunay ay ang pag-ibig na namamalas sa hirap na kaya niyang batahin para sa kanyang minamahal. Ano-ano na ba ang mga paghihirap na iyong dinanas para sa iyong minamahal? Ano-ano na ba ang mga hirap na pinasan para sa iyo ng nagmamahal sa iyo?

Pagbasa: Juan 20:19-31

Buod: Tunay ang pag-ibig ni Hesukristo para sa atin. Ito ay makikita sa mga bakas ng sugat na kanyang tinamo noong siya ay ipinako sa krus. Ito ay ang mga hinanap ni Tomas: *"Hindi ako maniniwala hangga't di ko nakikita ang butas ng mga pako sa kanyang mga kamay, at naisusuot dito ang aking daliri, at hangga't di ko naipapasok ang aking kamay sa kanyang tagiliran" (Juan 20:25b).* Ito ay dagdag na patunay sa mga nauna nang nailahad.

Wala na ang bangkay ni Hesus sa pinaglibingan sa kaniya. Hindi maaaring ito ay ninakaw dahil sa ang mga kayong linong ipinambalot sa kanyang katawan ay naiwan sa loob ng libingan. Walang nagnanakaw ng bangkay na hinuhuburan muna ito bago tangayin!

Isa pa ring patunay ay ang pagpapatotoo ng mga babaeng pumunta sa libingan nang maagang-maaga ng Linggong iyon. Binalitaan sila ng mga anghel na muling nabuhay si Hesus: *"Wala na siya rito – siya'y muling nabuhay!" (Marcos 16:6b)* Kay rami rin ng mga alagad na pinagpakitaan ni Hesus na muling nabuhay. Naroon si Cleopas at kanyang kasama sa paglalakbay patungong Emaus *(tingnan Lucas 24:13-35).* Naroon si Pedro, ang Labindalawa, ang 500 kapatid, at si Santiago *(tingnan 1 Corinto 15:3-7).* Naroon din si Pablo, na *"tulad ng batang ipinanganak nang di-kapanahunan" (1 Corinto 15:8).*

Naroon din ang mga martir. Ang salitang ito ay galing sa Griegong *martyria,* na ang ibig sabihin ay pagsaksi o pagpapatotoo. Pinatunayan nila sa pamamagitan ng pag-aalay ng kanilang buhay at ng pagdanak ng kanilang dugong buhay si Hesukristong kanilang Panginoon. Higit na mainam para sa kanila ang mamatay kaysa itatwa ang katotohanang ito. Ang ating dalawang santong Filipino, sina San Lorenzo Ruiz at San Pedro Calungsod, ay mga tunay na martir.

Pagsasabuhay: Para sa ating mga kabataan, ang kanilang pagpapatunay na muling nabuhay si Hesukristo ay nasa kanilang maayos na buhay. Kay hirap umiwas sa masama! Kay hirap labanan ang tukso! Kay hirap gumawa ng mabuti! Subalit kapag kinakaya nila ang mga ito ay pinatutunayan nilang buhay nga ang Panginoon. Siya ang pinaghuhugutan nila ng kanilang lakas. Ang Muling Nabuhay na Panginoon lamang ang makapagbibigay sa kanila ng ganitong kakayahan.

Pagdiriwang: *"Ama naming makapangyarihan, gawin Mong aming maipahayag na ang Panginoong nabuhay ay nananaig sa lahat upang kami'y makatanggap sa mga kaloob na nakikita bilang sangla ng mga bigay niyang lingid sa aming mata, ngayo'y siya'y namamagitan kasama ng Espiritu Santo magpasawalang hanggan. Amen!"*

WORD & LIFE PUBLICATIONS

Don Bosco Compound, A. Arnaiz Ave. cor. Chino Roces Ave., Makati, Metro Manila
Postal Address: P.O. Box 1820, MCPO, 1258 Makati, Metro Manila, Philippines
Tel. Nos. 8894-5401; 8894-5402; 8892-2169 • ***Telefax:*** 8894-5241 • ***Website:*** www.wordandlife.org
• ***E-mail:*** marketing@wordandlife.org; wordandlifepublications@gmail.com • ***FB:*** Word & Life Publications
• ***Editorial Team:*** Fr. S. Putzu, Fr. R. Lagaya, C. Valmonte, V. David, J. Domingo, A. Adsuara, D. Daguio
• ***Illustrations:*** A. Sarmiento, B. Cleofe • ***Marketing:*** Fr. B. Nolasco • ***Circulation:*** R. Saldua